

Sygn. akt III KO 134/19

POSTANOWIENIE

Dnia 30 stycznia 2020 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Andrzej Stępka

w sprawie przeciwko **S. R.**

przeciwko któremu prowadzone jest postępowanie z oskarżenia prywatnego w sprawie o sygn. akt XI K (...),

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 30 stycznia 2020 r.

wniosku Sądu Rejonowego w B. o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu w trybie art. 37 k.p.k. (sygn. akt XI K (...))

na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

odmówić przekazania sprawy.

UZASADNIENIE

W Sądzie Rejonowym w B. prowadzone jest postępowanie z oskarżenia prywatnego przeciwko S. R. oskarżonemu o to, że od lutego 2012 r. do 23 lutego 2013 r. w B. dopuszczał się pomówień polegających na rozpowszechnianiu publicznie wobec osób trzecich oraz w środkach masowego komunikowania się nieprawdziwych informacji, że jego brat W. R. jest pedofilem i w przeszłości dopuścił się wobec oskarżonego tzw. innych czynności seksualnych. Sprawa ta jest obecnie prowadzona ponownie, wobec uchylecia nieprawomocnego wyroku Sądu I instancji. Równocześnie w Sądzie Rejonowym w B. toczą się liczne postępowania przeciwko (o fałszywe pomówienia) i z zawiadomienia (o przekroczenie uprawnień) S. R. . W szczególności toczy się postępowanie przeciwko temu oskarżonemu o czyn na szkodę SSR J. B. Zastępcy Przewodniczącego XI Wydziału Karnego, a także z jego zawiadomienia o przekroczenie uprawnień przez Sędziego XI Wydziału Karnego J. M. w związku z orzekaniem w sprawie IX K (...) dotyczącej S.

R. . Sąd Rejonowy w B. podniósł, że tak liczne postępowania o różnych kierunkach dotyczące tej samej osoby, skumulowane w jednym Sądzie, mogą stanowić okoliczność, która w odbiorze społecznym może wywołać wątpliwości co do oceny bezstronności toczącego się postępowania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniosek Sądu Rejonowego w B. nie zasługuje na uwzględnienie.

Na wstępie przypomnieć należy, że korzystanie z właściwości delegacyjnej w trybie art. 37 k.p.k. może nastąpić wyjątkowo, jako odstępstwo od konstytucyjnej zasady rozpoznania sprawy przez właściwy sąd (art. 45 ust. 1 Konstytucji RP) w sytuacji, gdy zostanie wykazane przez sąd inicjujący to postępowanie, że dobro wymiaru sprawiedliwości wymaga takiego postąpienia (*por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 5 grudnia 2012 r., III KO 102/12, LEX nr 1231575*). Przez dobro wymiaru sprawiedliwości, które uzasadnia przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu, w trybie określonym w art. 37 k.p.k., należy rozumieć także potrzebę ukształtowania w opinii społecznej przekonania o obiektywnym działaniu sądów i bezstronności w rozpoznaniu każdej sprawy. Do okoliczności przemawiających za przekazaniem sprawy należą sytuacje, które mogą wywierać wpływ na swobodę orzekania lub stwarzać przekonanie o braku warunków do rozpoznania danej sprawy w sposób w pełni obiektywny przez sąd właściwy (*zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 marca 2018 r., IV KO 14/2018, LEX nr 2499824*).

Jednak w niniejszej sprawie Sąd Rejonowy nie uczynił zadość wskazanemu standardowi i w sposób wystarczający nie wykazał istnienia okoliczności mieszczących się w pojęciu „dobro wymiaru sprawiedliwości”, użytym w dyspozycji art. 37 k.p.k. Nie można uznać, że istnieje niebezpieczeństwo podważenia przekonania o obiektywnym działaniu sądów i bezstronności sędziów w opinii społecznej w razie rozpoznania sprawy, w której S. R. jest oskarżonym, przez Sąd Rejonowy w B. . Podkreślić należy, że dobro wymiaru sprawiedliwości przemawia przede wszystkim za tym, aby w każdej sprawie zachowany został standard konstytucyjny rozpoznania jej przez sąd właściwy według procedury, w której się ona toczy. Odstępstwo od tej zasady jest dopuszczalne w wyjątkowych sytuacjach, gdy wykazano, że konkretna sprawa, właśnie ze względu na dobro wymiaru

sprawiedliwości, powinna być rozpoznana w sądzie innym niż miejscowo właściwy. Przepis art. 37 k.p.k. nie powinien podlegać interpretacji rozszerzającej. Nadmierne jego wykorzystywanie może podważać zaufanie do niezależności sądów i niezawisłości sędziów. Dlatego odstąpienie od zasady rozpoznawania sprawy przez sąd właściwy miejscowo może nastąpić tylko w razie zaistnienia sytuacji jednoznacznie świadczącej, że pozostawienie sprawy w gestii tego sądu sprzeciwiałoby się dobru wymiaru sprawiedliwości (zob. postanowienie SN z dnia 7 czerwca 2018 r., V KO 39/2018, LEX nr 2509721 oraz z dnia 6 czerwca 2018 r., IV KO 41/2018, LEX nr 2498080).

Warunek ten nie jest spełniony w sprawie dotyczącej pomówienia przez S.R. . Z załączonych do akt sprawy pism tego oskarżonego wynika, że stałym jego *modus operandi* jest podejmowanie działań zmierzających do wyeliminowania od rozpoznania sprawy wszystkich sędziów, do których mogłaby trafić jego sprawa – jakakolwiek, czy to z jego zawiadomienia, czy w której jest oskarżonym. Podważa tym samym zasadność rozpoznania jakiegokolwiek jego sprawy przez jakiegokolwiek sędziego Sądu Rejonowego w B.. Naturalnie takie oskarżenie czynione zupełnie bezpodstawnie i nie przedstawiające żadnych konkretnych zarzutów względem bezstronności sędziów Sądu Rejonowego w B. , nie może stać się podstawą do wykorzystania instytucji określonej w art. 37 k.p.k. To nie strona bowiem wybiera, przed jakim sądem zostanie rozpoznana jej sprawa, skoro kwestia ta uregulowana jest w przepisach procedury karnej. Nie może być najmniejszych wątpliwości dla opinii społecznej, że sędziowie Sądu Rejonowego w B. w sposób obiektywny i bezstronny oraz wolny od względów pozamerytorycznych orzekać będą w niniejszej sprawie. Naturalnie jednak, sprawa obecna, w której S. R. jest oskarżonym, nie powinna być rozpoznawana przez sędziego, przeciwko któremu toczy się jednocześnie postępowanie z zawiadomienia tego oskarżonego. Ta okoliczność nie stanowi jednak podstawy do wyeliminowania w ogóle tego Sądu od jej rozpoznawania.

Wskazane powyżej okoliczności faktyczne nie mogą więc uzasadniać zastosowania instytucji właściwości delegacyjnej określonej w art. 37 k.p.k. i przekazanie sprawy innemu sądowi rejonowemu.

Mając to wszystko na uwadze orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia.